

Základní škola a mateřská škola Frýdek-Místek – Chlebovice, Pod Kabáticí 107, příspěvková organizace se sídlem Chlebovice, Pod Kabáticí 107	
VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	
Č.j.:	Řád 1/2024
Vypracoval:	Mgr. Ilona Martínková, ředitelka
Schválil:	Mgr. Ilona Martínková, ředitelka
Pedagogická rada projednala dne	29. srpna 2024
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. září 2024
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. září 2024
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění (dále jen „školský zákon“) vydává ředitelka Základní školy a mateřské školy Frýdek-Místek – Chlebovice, Pod Kabáticí 107, příspěvkové organizace jako statutární orgán školy tento vnitřní řád školní družiny.

Tato směrnice určuje pravidla provozu, a režim školní družiny.

Zásady směrnice:

- musí být vydána písemně,
- nesmí být vydána v rozporu s právními předpisy,
- nesmí být vydána se zpětnou účinností,
- vzniká na dobu neurčitou.

Poslání školní družiny

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění. Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

Cílem činnosti ŠD je vychovávat účastníky ke smysluplnému využívání volného času, uskutečňovat pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost vymezenou školním vzdělávacím programem školní družiny, organizovat příležitostné akce, umožňovat relaxaci, nabízet spontánní aktivity, umožňovat žákům přípravu na vyučování.

1. Podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí a jejich zákonných zástupců ve školní družině a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení

Práva a povinnosti účastníků činnosti školní družiny (dále také „žáků“), jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků jsou dána školským zákonem.

1.1 Žáci jsou povinni

- a) řádně docházet do školní družiny,
- b) dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny zaměstnanců vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem,
- d) informovat školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh zájmového vzdělávání,
- e) dokládat důvody své nepřítomnosti v souladu s podmínkami stanovenými vnitřním řádem,
- c) oznamovat údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a změny v těchto údajích.

1.2 Žák se ve školní družině chová slušně k zaměstnancům i jiným účastníkům zájmového vzdělávání, dbá pokynů pedagogických a provozních pracovníků.

1.3 Žák chodí vhodně a čistě upraven a oblečen, s ohledem na plánované činnosti. Udržuje prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chrání majetek před poškozením.

1.4 Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).

1.5 Žáci bez vědomí vychovatelky neopouští oddělení školní družiny.

1.6 Žák nenosí do družiny předměty, které nesouvisí s výukou a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob.

1.7 Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školského zařízení, nebo vůči ostatním žákům, se považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem. Dopustí-li se žák takového jednání, oznámí ředitelka školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděla. V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem ředitelka vyloučí žáka ze školského zařízení.

1.8 **Žák má právo** na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo na vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti v družině. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností družiny, hlásí bez zbytečného odkladu.

1.9 Zákonný zástupce žáka je povinen

- Řádně a úplně vyplnit přihlášku a včas ohlásit změny v údajích.
- Seznámit se s Vnitřním řádem školní družiny, Směrnicí o úplatě v ŠD a vnitřní řád ŠD respektovat, řádně zdůvodňovat nepřítomnost žáka v ŠD, včas uhradit úplatu.
- Zákonní zástupci či osoby pověřené k vyzvednutí žáků z ŠD jsou povinni dodržovat čas 16.30 hodin, kdy provoz ŠD končí a vyzvednout si své dítě včas tak, aby do 16.30 dítě s doprovodem opustilo školní budovu. Opakované pozdní vyzvednutí žáka bude řešeno s ředitelkou školy.

1.10 Zákonný zástupce má právo

- Informovat se o chování a pobytu žáka ve školní družině u vychovatelek.
- Podávat vedoucí vychovatelce nebo ředitelce školy návrhy na zkvalitnění práce školní družiny.
- Zákonný zástupce nezaopatřeného dítěte má právo na prominutí nebo snížení úplaty z **důvodů**, kdy:

- účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře, nebo
- účastník má nárok na přídavek na dítě podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže ředitelce školy

Ke každé žádosti musí být přiloženo potvrzení příslušného úřadu prokazující výše uvedenou skutečnost.

2. Provoz a vnitřní režim školní družiny

Přihlašování a odhlašování

Ředitelka stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků takto:

2.1 Ve školní družině je určena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků (v součinnosti s finanční referentkou školy), předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

2.2 O přijetí účastníka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, táborové činnosti a další podobné činnosti spojené s pobytem mimo školu se rozhoduje na základě **písemné přihlášky**. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

2.3 Zájmové vzdělávání se poskytuje za úplatu. Výši úplaty za poskytování zájmového vzdělávání určuje na příslušný školní rok zřizovatel a s její výší jsou zákonní zástupci seznámeni před zahájením docházky do školní družiny.

Výše úplaty je obsažena v příslušné vnitřní směrnici.

Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách – za období září až prosinec v měsíci **září (a to do 30. září)** a leden až červen v měsíci **lednu (do 30. ledna)** daného školního roku.

Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Úplata se hradí na účet školy č. **115- 8689840267/0100** (ve zprávě pro příjemce je nutné pro odlišení platby uvést: **ŠD + jméno a příjmení dítěte**).

Pokud je v kalendářním měsíci omezen nebo přerušen provoz družiny po dobu delší než 5 dnů, **úplata se účastníkovi poměrně sníží**.

Vzniklý přeplatek bude vyúčtován jako vratka a bude zaslán na účet zákonného zástupce prostřednictvím bankovního účtu Základní školy a mateřské školy Frýdek-Místek – Chlebovice, Pod Kabáticí 107, příspěvkové organizace.

Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

2.4 Výši úplaty může ředitelka snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže zákonný zástupce nezaopatřeného dítěte má právo na **prominutí úplaty** z důvodu:

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře

- **snížení úplaty o 50 %** z důvodu **pobírání přídatku na dítě** podle zákona o státní sociální podpoře.

Ke každé žádosti musí být přiloženo potvrzení příslušného úřadu prokazující výše uvedenou skutečnost.

2.5 Řízení o snížení nebo prominutí úplaty

- Žadatel o snížení nebo prominutí úplaty předloží škole písemnou žádost s uvedením důvodů, kopii rozhodnutí úřadu práce o poskytování sociálního příplatku nebo potvrzení o pěstounské péči a kopie dokladů, které prokazují, že je příslušný příplatek skutečně vyplácen.

- Ředitelka školy na základě Vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění a podle ustanovení školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, rozhodne o snížení nebo prominutí úplaty.

- Údaj o snížení nebo prominutí úplaty je veden v dokumentaci žáka ve školní družině.

2.6 Ředitelka školy může vydat vychovatelce souhlas k tomu, aby byly vybírány od zákonných zástupců finanční příspěvky na ty činnosti zájmového vzdělávání, při nichž vznikají v souvislosti s touto činností účastníkům vzdělávání prokazatelné náklady.

2.7 Při odhlášení účastníka ze ŠD v průběhu roku se úplata za ŠD vrací od následujícího měsíce. Úplata za započatý měsíc se nevrací.

3. Organizace činnosti

3.1 Počet oddělení školní družiny se stanovuje na 2 s maximálním počtem 30 účastníků v jednom oddělení ŠD. Tento počet nesmí být překročen.

3.2 V případě vycházek, sportovních aktivit a akcí mimo areál školy je počet účastníků na jednoho pedagoga stanoven na 30.

3.3 Školní družina je určena žákům 1. – 5. ročníku. Při vřazování žáků do ŠD mají přednost žáci nižších ročníků.

3.4 Dítě do ŠD přihlašuje jeho zákonný zástupce, který je seznámen s řádem ŠD, což stvrzuje na přihlašovacím lístku.

3.5 Řád ŠD je zveřejněn na internetových stránkách školy www.zschlebovice.cz, k nahlédnutí je rovněž u vychovatelky ŠD.

3.6 Provozní doba ŠD je

ráno **6:15 - 7:45 hod.**

odpoledne **11:30 - 16:30 hod.**

3.7 Pobyť účastníka ve školní družině začíná jeho příchodem do školní družiny. Žáci přicházejí do herny ŠD v doprovodu vychovatelky ŠD, popř. zaměstnance školy. Do kroužku odcházejí v doprovodu vedoucího kroužku. ŠD smí žák opustit pouze se svolením vychovatelky. V herně a při vycházkách se žáci řídí pokyny vychovatelky.

3.8 Stanovená doba pro odchod dětí:

- a) ihned po vyučování, za předpokladu, že dítě bylo předem písemně omluveno, nebo je to v souladu s přihláškou,
- b) po společném obědě až do 12:30 hod. na základě písemného oznámení zákonného zástupce nebo v souladu s přihláškou,
- c) v době mezi 12:30 až 16:00 hod. kdykoli, na základě písemného oznámení zákonného zástupce nebo v souladu s přihláškou.

3.9 Od **16:00 do 16:30** se obě oddělení ŠD spojují.

3.10 Pro vyzvednutí účastníka je zákonný zástupce povinen zazvonit u vchodu do budovy. Účastník je poté odveden do šatny a předán zákonnému zástupci.

3.11 Požaduje-li zákonný zástupce, aby dítě bylo uvolněno v jinou dobu, než kterou uvedl na přihlášce, musí **o uvolnění požádat písemně**. Žáka **nelze uvolnit ze ŠD telefonicky**.

3.12 Do akcí, které organizuje kmenová škola účastníka, jsou děti uvolňovány na základě seznamu účastníků po dohodě s vyučujícím a s předchozím souhlasem zákonného zástupce. Účastníky přebírá v ŠD pověřený zástupce školy, který děti po skončení akce přivádí zpět a předá je vychovatelce, není-li se zákonným zástupcem dohodnuto jinak.

3.13 Při nevyzvednutí žáka do stanovené doby rodiči vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče žáka a osoby uvedené na přihlášce dítěte do ŠD, pokud je tento postup bezvýsledný,

- a) na základě předchozí dohody kontaktuje pracovníka orgánu péče o dítě,
- b) na základě předchozí dohody s obecním úřadem kontaktuje pracovníka obecního úřadu,
- c) požádá o pomoc Policii ČR

3.14 Rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činnosti schvaluje ředitelka školy na návrh vychovatelky školní družiny.

3.15 Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje žákům přípravu

3.16 Do ŠD mohou být se souhlasem ředitelky školy dočasně umístěni žáci školy např. při odpadnutí výuky ve škole, mohou tam být se souhlasem ředitelky rovněž krátkodobě umístěny děti, které do ní nejsou trvale přihlášeny.

3.17 Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování. Po projednání se zřizovatelem se činnost v době školních prázdnin přerušuje.

4. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

4.1 Po skončení vyučování předá učitelka vychovatelce žáky do ŠD.

4.2 Docházka přihlášených žáků je povinná.

4.3 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při činnostech zajišťuje každá vychovatelka ve svém oddělení metodicky správným přístupem a plánovaným výběrem jednotlivých činností.

4.4 Žák je povinen okamžitě hlásit vychovatelce každé zranění při činnostech ve školní družině.

4.5 Při úrazu žáka vychovatelka zváží situaci a zajistí ošetření, telefonicky uvědomí zákonné zástupce, případně přivolá lékařskou pomoc.

4.6 Zákonný zástupce je povinen informovat vychovatelku o zdravotním stavu žáka, případně jeho změně. V případě úrazu v ŠD, který je ošetřen ve zdravotnickém zařízení nebo dlouhodobě léčen je zákonný zástupce povinen informovat vychovatelky v ŠD.

4.7 Účastník je povinen po celou dobu pobytu ve školní družině dbát pokynů pedagogických a dozorujících pracovníků.

4.8 Žák je povinen se přezouvat. Vyžaduje-li to charakter práce v ŠD, je dítě povinno mít pracovní /sportovní oděv. O nutnosti potřeby pracovního/sportovního oděvu budou zákonní zástupci informováni vychovatelkami ŠD.

4.9 Z příslušného oddělení se může žák vzdálit jen se souhlasem vychovatelky. Od skupiny se může vzdálit účastník jen se souhlasem vychovatelky i při činnostech venku nebo na jiných akcích, jichž se ŠD účastní.

4.10 Účastník nesmí do ŠD vnášet nebezpečné předměty, které by mohly ohrozit jeho vlastní zdraví, nebo zdraví ostatních dětí. Do ŠD žáci nosí pouze věci, potřebné k zájmovému vzdělávání. Hodinky, šperky, cenné věci, mobilní telefony apod. mají neustále u sebe, mají zakázáno je odkládat, pouze z bezpečnostních důvodů a na výslovný pokyn vychovatelky, která zajistí jejich úschovu.

4.11 Účastník se nesmí dopouštět vůči jiným dětem násilí, šikany, vulgárního vyjadřování, není mu dovoleno brát jinému dítěti jeho věci nebo jich používat bez jeho souhlasu apod.

4.12 Po dobu přítomnosti v ŠD je účastníkovi zakázáno používat bez souhlasu vychovatelky jakýmkoli způsobem mobilní telefon, ale také všechna jiná elektronická zařízení.

4.13 Je zakázáno nahrávání a fotografování jiných účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině a není dovoleno pořizovat mobilním telefonem zvukové záznamy.

4.14 Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní družině, žáci ihned ohlásí vychovatelce. Vychovatelka školní družiny provede prokazatelné poučení žáků v první hodině školního roku a dodatečné poučení žáků, kteří při první hodině chyběli, provede o tom písemný záznam.

4.15 Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

4.16 Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka. Vychovatelka při úrazu poskytne žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem, nebo který se o něm dověděl první.

5. Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

5.1 Hry a hračky si žáci půjčují se souhlasem vychovatelky. Za zapůjčenou hru jsou odpovědni a v pořádku ji vrátí.

5.2 U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školní družiny či účastníků vzdělávání je vyžadována úhrada, nebo adekvátní náhrada, nebo uvedení do původního stavu od zákonných zástupců žáka, který poškození způsobil. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody se zákonnými zástupci je vznik škody hlášen Policii ČR, případně orgánům sociální péče. Totéž platí i v případě, že účastník za stejných podmínek poškodí po dobu přítomnosti ve školní družině majetek jiné osoby či jiného subjektu.

5.3 Ztráty věcí hlásí účastníci neprodleně své vychovatelce.

6. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pedagogičtí pracovníci ve školní družině zajišťují, aby zákonní zástupci byli průběžně a včas informováni o chování a pobytu žáka ve školní družině.

6.2 V rámci školní družiny poskytujeme podpůrná opatření žákům, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními poskytnutí podpůrného opatření potřebují.

6.3 Pokud žák narušuje soustavně vnitřní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky z družiny vyloučen.

6.3.1 Ředitelka může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

6.4 Ředitelka školy vyloučí ze zájmového vzdělávání ve školní družině účastníka vzdělávání, za něhož nebyla opakovaně uhrazena úplata, nebo v případě dlužné částky nebyl se školou sjednán splátkový kalendář a tento sjednaný splátkový kalendář nebyl dodržen.

6.5 Ředitelka školy nebo vychovatelka školní družiny mohou dočasně omezit docházku účastníkovi zájmového vzdělávání, není-li tento účastník způsobilý docházky např. z hygienických důvodů (zavšivení, nedodržování čistoty apod.) a zdravotních důvodů (dítě zcela zřetelně trpí infekční chorobou).

7. Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- a) písemné přihlášky dětí – zápisové lístky účastníků; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.
- b) Školní vzdělávací program (ŠVP)

- c) přehled výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení, včetně docházky dětí,
- d) celoroční plán činnosti,
- e) roční hodnocení práce školní družiny jako podklad pro výroční zprávu školy,
- f) vnitřní řád školní družiny,
- g) rozvrh činnosti,
- h) kniha úrazů a záznamy o úrazech dětí jsou společným dokumentem se základní školou.

8. Závěrečná ustanovení

1. Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: R. Juřenová, vychovatelka školní družiny.
2. Tímto vnitřním řádem se ruší předchozí znění vnitřního řádu ze dne 29. 8. 2023. Jeho uložení se řídí spisovým řádem školy.
3. Tento vnitřní řád školní družiny Základní školy a mateřské školy Frýdek-Místek – Chlebovice, Pod Kabáticí 107, příspěvkové organizace nabývá účinnosti 1. 9. 2024.

V Chlebovicích 29. srpna 2024

Mgr. Ilona Martínková,
ředitelka

Příloha č. 1

MINIMÁLNÍ PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ, PŘEDCHÁZENÍ A ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ŠIKANY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Příloha k vnitřnímu řádu ŠD

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana
- kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií
- násilí, vandalismus, rasismus
- záškoláctví
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování

Šikana je nebezpečná forma násilí vedoucí ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro jakýkoli rozvoj osobnosti. Největším problémem šikany je to, že zůstává dlouho skrytá. Jedná se o cílené a opakované fyzické a psychické útoky vůči jedinci, nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou bránit. (Bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, slovní útoky – nadávky, pomluvy, vyhrožování, ponižování, ignorování žáka)

Za šikanování se nepovažuje škádlení nebo agrese, která nemá znaky šikany, není opakovaná a cílená a jedinec je schopný opěťovat a bránit se.

Cílem je snaha o vytvoření bezpečného prostředí pro každého žáka s ohledem na jeho individualitu, vhodnými metodami šikanu včas rozpoznat a výběrem činností v zájmovém vzdělávání předcházet rozvoji rizikového chování žáků.

Krátkodobé cíle

- poskytování informací týkajících se šikany (s ohledem na věk účastníků)
- rozhovory s dětmi, společné sezení, rozlišit šikanu a škádlení
- upevňovat kolektiv školní družiny – s ohledem na věkové rozdíly v oddělení, respektovat se navzájem, pomáhat si, vnímat odlišnosti v chování, umět naslouchat
- respektovat individualitu jedince (sociálně slabší)
- odstraňovat soupeření mezi třídami ve smíšených odděleních
- upevňovat vztahy s dospělými, nenásilně si získat důvěru žáků

- vytipovat riziková místa a jejich sledování – herna ŠD, chodby, WC, šatny, školní zahrada

Dlouhodobé cíle

- vytváření bezpečného a harmonického prostředí
- nabídnout pestrý výběr činností – obsahuje roční plán činností
- zapojit účastníky do zájmových a sportovních aktivit a kroužků, organizovat výlety, knihovna, soutěže, turnaje
- vzájemná komunikace mezi vychovatelkami a třídní učitelkou – informovat se o odlišnostech a nezdravém chování žáků
- při vytipování nezdravého chování, sledování, vzájemná komunikace mezi vychovatelkou, třídní učitelkou, oznámení vedení školy a metodičky prevence o jeho projevech
- zvýšení vnímavosti vůči změnám v žakovském kolektivu (při ranních, odpoledních ŠD, v kroužcích)
- práce s kolektivem v jednotlivých odděleních – vhodně zvolené formy zájmového vzdělávání
- ředitel má odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, za prevenci šikany zaměřené na učitele
- dlouhodobé vzdělávání pedagogů, sebevzdělávání

Preventivní činnost vychovatelek

- motivují k vytvoření vnitřních pravidel družiny, která jsou v souladu se školním řádem, dbají na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě)
- pedagogičtí pracovníci vědí, jak vypadají příznaky nezdravých vztahů, vhodně na ně reagují
- volí vhodné postupy a metody při zjišťování a řešení problému
- získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštностech účastníků družiny a o jejich rodinném zázemí
- zprostředkovávají komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a jsou garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků

Preventivní činnost účastníků

- účastníci vědí, co je šikana, jak se zachovat, když jsou svědky nějaké události
- místem uskutečňování preventivní výchovné činnosti je oddělení školní družiny; v týdenní skladbě činností si vychovatelka vytváří prostor pro otevřenou komunikaci
- účastníci znají pravidla vnitřního řádu školní družiny a pravidla bezpečnosti, dbají na jejich dodržování

Spolupráce se zákonnými zástupci

- komunikace při vyzvedávání účastníků ze ŠD, ze zájmových kroužků (zák. zástupce se obrátí na vychovatelku oddělení nebo na vedoucí vychovatelku, když zjistí problém)
- třídní schůzky, konzultační hodiny ve škole

Spolupráce pedagogických pracovníků ve škole

- vzájemná komunikace vychovatelky a třídní učitelky
- oznámení, upozornění na rizikové chování ředitelku a výchovnou poradkyni školy
- školská poradenská služba školy: školní metodik prevence – **Mgr. Lucie Brusová**,
výchovný poradce – **Mgr. Ilona Martínková**

Postup řešení při výskytu šikany ve školní družině

1. odhad závažnosti a formy šikany (stadia šikany: podle Dr. M. Koláře, viz. Školní program proti šikanování – ve sborovně, na webu školy)
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, a konfrontace oběti s agresorem)
5. zavedení ochranného režimu oběti – nastavíme přísnější dozor, v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělíme
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody: metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. rozhovor s rodiči oběti
9. práce s celou třídou (družinou) – využijeme vzory chování, kde se můžeme „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno. Vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení. Využít se dají pohádky či příběhy a jejich dramatizace.

Společný postup při odhalení šikany

1. všechny náznaky nevhodného chování bereme vážně
2. vedeme rozhovor s oběťmi a svědky s jakýmkoli dospělým, který je v daný okamžik přítomen
3. informujeme třídního učitele, ostatní vychovatelky (při střídání dětí v oddělení), preventistu školy, výchovnou poradkyni nebo vedení školy
4. diskrétně získáme informace od důvěryhodných svědků; nikdy nevyšetřujeme veřejně.
5. provedeme rozhovory s agresory (zajistíme, aby se nemohli domluvit)
6. chráníme oběti před agresory (před konfrontací s agresory)

7. rozhovor s rodiči oběti, písemně zapíšeme téma rozhovoru (každá vychovatelka), předá vedoucí vychovatelce, nedopustíme konfrontaci rodičů oběti a účastníka
8. svoláme výchovnou komisi
9. pracujeme se třídou (družinou), kde k události došlo

Nápravná opatření

- Další práce s agresorem – využití vhodných nápravných opatření po poradě s metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- Výchovná opatření:
 - a) převedení do jiného oddělení (jestliže to situace dovolí a nedojde zde k dalšímu rizikovému chování)
 - b) napomenutí, podmíněčné vyloučení nebo úplné vyloučení ze ŠD (o vyloučení účastníka ze ŠD rozhoduje ředitelka školy)
- Práce s družinou – celková náprava situace ve třídě – vypořádání se s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (s mlčící většinou, či menšinou)

Chlebovice 30. 8. 2023

Mgr. Ilona Martínková,
ředitelka